

under Loven (En Stemme: Jo!), naa ja, det skal med, saa siger jeg, hvorfor har man da Lov til at afløse for de enkelte private Giere, naar man ikke troer sig berettiget til at afløse for de Andre? (En Stemme: Der hviler denne enkelte Servitut paa Kirkeieren!) Ja, vel, denne Servitut indskrænker Børdien, men de ele den overskydende Indtægt ligesaa sikkert, som Gieren af andet Fæstegods eier Indtægten deraf (En Stemme: De eie Kirkerne!), ja, de eie Kirkerne med denne Indtægt. Jeg skal som udtalt med største Forsigtighed indgaae paa en Fæstefløsningslov, ikke alene for det her omhandlede Gods, men endog for det hele Fæstegods, thi dette er kun en Smule af det Hele, men kun under en saadan Form, som alle Henseender vælger det heldigste, beleiligste og til Værdibedømmelsen sikreste Tidspunkt, og jeg skal derfor stemme for det Forslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Zillisch).

Zillisch: Forsaavidt der af et Par Talere baade igaar Aftes og nu idag er omtalt, at hvis mine Forslag bleve tagne tilfulde, vilde det blive nødvendigt, at Lovens Titel blev forandret, da er jeg saameget mere enig deri, som jeg ikke engang vil anerkende, at de Stiftelser, som jeg har nævnet, allesammen kunne regnes til offentlige Stiftelser. Naar den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har anført, at den af Forslagsstillerne foreslaaede Affattelse af § 1 skulde være at foretrække for den, jeg har foreslaaet, saa vil jeg blot tillade mig at gjentage, hvad jeg allerede har sagt, nemlig, at det er min Hensigt at gjøre det klart, hvad det er, hvorover der bliver stemt, hvortil den ærede Rigsdagsmand foretrækker en Lov, om hvilken vi aldeles ikke vide, hvilket Omraade den i den ene eller anden Henseende vil faae; han kunde accurat ligesaa gjerne foreslaae en Lov, der var affattet saaledes: Ministeren bestemmer, hvilke Stiftelser der skulle anses for offentlige Stiftelser, og Ministeren bestemmer, hvorvidt disse Stiftelsers Bøndergods skal sælges eller ikke; det vilde accurat have været det Samme. Det er imidlertid mindre vigtigt, men hvad der er Hovedpunctet i den hele Sag,

det, hvorpaa det egentlig kommer an, det er, hvilken Ret der er paa begge Sider. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds siger: Staten har den hele Fæstecontract i sin Haand; det er fuldkommen rigtigt, Staten har den hele Fæstecontract i sin Haand, Staten har den fuldkomne Ret til at foreskrive Godseieren, hvorledes Fæstecontracten skal indrettes, men der stopper ogsaa Statens Ret; Staten har paa det Allerbestemteste erkjendt Godseierens Eiendomsret til Fæstegaardene, men den har høvdet sig den Ret at sige: Derfor Du vil beholde en Gaard, saa maa Du ikke drive den selv, men Du skal overlade den til Brug til en Anden paa de og de Vilkaar. Det har Staten foreskrevet, men Staten har aldrig sagt, at det skulde være Godseieren formeent at sælge denne Gaard; saalange han beholder den, er han en Indskrænkning underkastet, men i det Dieblif, han ikke vil beholde den, vil sælge den, er han ikke den allerførreste Indskrænkning underkastet (Tscherning: Han faaer ikke Lov til at sælge!). Det er underligt, at den ærede Rigsdagsmands Hufommelse kan være saa svag; jeg har tilladt mig ved Behandlingen af en foregaaende Sag at gjøre ham opmærksom paa, at der havde eksisteret et saadant Lovbud, og at Grunden, hvorfor dette Lovbud havde eksisteret, var den, at Lovgiveren ikke havde villet, at der skulde komme flere Giere til Bøndergodset paa en Tid, da man ønskede, at dette Gods skulde udskiftes, for at der ikke skulde lægges Udskiftningen Hindringer i veien, men jeg gjorde ham tillige opmærksom paa, at dette Lovbud blev hævet ved § 2 i den af ham saameget husede Forordning af 13de Mai 1769. Den ærede Rigsdagsmand maa dog erindre, at der i denne Forordning, som han holder saameget af, dens § 2, med klare og tydelige Ord staaer, at Godseieren er Eier af Bøndergodset, at det er hans eget, og at man ved at indskrænke hans Ret til at sælge dette Gods gjør Indgreb i hans Naadighed over det, som er hans eget; men jeg vil fremdeles gjøre ham opmærksom paa, at Lovgiveren ikke alene paa det Bestemteste har erkjendt Godseierens Eiendomsret, har erkjendt hans Ret til at sælge Godsset, alene med denne Undtagelse, som blev given for Udskift-